

K 47107310 : สาขาประวัติศาสตร์ศิลปะ

คำสำคัญ : รูปแบบช่องแสง / อุโบสถและวิหารในสมัยอยุธยา

วิริยา ศรีวิเชียร : รูปแบบช่องแสงอุโบสถและวิหารในสมัยอยุธยา (THE WINDOWS IN AYUTHAYA PERIOD) อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ : รศ. ดร. ศักดิ์ชัย สายสิงห์ 103 หน้า.
ISBN 974 – 11 – 6543 – 9

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาถึงที่มาเกี่ยวกับรูปแบบช่องแสงอุโบสถและวิหารในสมัยอยุธยา รวมถึงเทคนิคต่างๆ ในการทำอีกทั้งยังศึกษาถึงสาเหตุที่ช่องแสงอุโบสถและวิหาร ในสมัยอยุธยาได้หมดความนิยมลงไป

ข้อสมมุติฐานของการวิจัยมีดังนี้

การก่อสร้างอาคารประเภทโบสถ์หรือวิหารนั้น หากต้องการให้มีแสงเข้าสู่ภายในอาคารก็จำต้อง มีการเจาะช่องแสงเกิดขึ้น ซึ่งการเจาะช่องแสงนั้นอาจทำการเจาะเป็นช่องลูกกรง หรือทำออกมาในรูปแบบของหน้าต่างเปิดกว้างก็ได้

สำหรับช่องแสงในสมัยอยุธยานั้นระยะแรกๆ ที่มีการทำช่องแสงแบบซี่ลูกกรงอาจเนื่องมาจาก ความต้องการเปลี่ยนพื้นที่ในการรับน้ำหนักของผนัง อาจเพราะช่วงนี้ยังไม่มีช่างานาญพอที่จะสร้างช่องหน้าต่างแบบเปิดกว้างได้ ต่อมาจึงได้คลี่คลายรูปแบบของช่องแสงออกมาในลักษณะของงานประดับมากยิ่งขึ้น

จนถึงช่วงปลายของสมัยอยุธยา ที่มีวิทยาการจากต่างชาติเข้ามา อาจยังผลให้การทำรูปแบบของช่องแสงมีลักษณะเป็นช่องหน้าต่าง เช่นเดียวกับทางฝรั่งเศสหรือทางเปอร์เซีย และความนิยมใหม่นี้ก็กลายเป็นแบบแผนของช่องหน้าต่างตราบจนปัจจุบัน

ภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์.....

K 47107310 : MAJOR : ART HISTORY

KEY WORD : WINDOWS / AYUDHAYA PERIOD

WIRIYA SRIWICHIAN : THE WINDOWS IN AYUDTHAYA PERIOD
MASTER'S REPORT ADVISOR :ASSOC. PROF SAKCHAI SAISINGHA Ph.D. 103 pp.
ISBN 974 – 11 – 6543 – 9

This research aims to study the origin of the styles and technical making of window of the ordination hall and vihara in the Ayudhaya period. The other objective is to analyze why the styling of window of the ordination hall and vihara in the Ayudhaya period has become unpopular.

The conclusion of this research are stated below ;

To let the light into buildings, such buildings as ordination hall and vihara are needed to be opened. Therefore, the opening in the window has been made, including bars of balustrade or wide-opened panel.

In the early period of Ayudhaya, the opening in the window had been made in the style of bars of balustrade because it was required to share equally in bearing the weight of the wall. In case of less skilled craftsman, the window could not be made to wide-opened panel. Later, the styling of window was developed more decorated.

Department of Art History   Graduate School, Silpakorn University   Academic Year 2006

Student's signature .....

Master's Report Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับการอนุเคราะห์ด้านข้อมูล ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษา จาก ศาสตราจารย์ ดร. สันติ เล็กสุขุม รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ชัย สายสิงห์ รวมถึงอาจารย์ท่านอื่น ในภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ นอกจากนี้ ยังขอขอบคุณอาจารย์จากภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ช่วยแปลข้อมูลภาษาฝรั่งเศส

เพื่อนๆ ที่เอื้อเฟื้อภาพประกอบ และผู้ปกครองที่คอยเป็นกำลังใจให้เสมอ จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์